

*JUHÁSZ FERENC**Csernus Tibor temetésén**

Magyarország búcsúzik most tőled szavaimmal feledhetetlen barátom: Csernus Tibor. A fiatal férfikorodban veled oly ridegen, mostohán, szeretetlenül és komiszan bánó szülőháza, a régi ország, meg fővárosa, Budapest, meg szülőfalud: Kondoros, meg a Képzőművészeti Főiskola, meg a Márvány-utcai Kereskedelmi Iskola, meg a Ménesi út, meg a Dráva-utcai nagy műterem-lakás, a festészet üveg-varázsdoboza, meg a Farkasréti Temető, ahol szüleid pihennek mindörökké. És Bernáth Aurél is idejön hozzád valahonnan, valami lehetetlenből, hogy fagyott szívedre hajtja láthatatlan árny-homlokát. Mestered. Akivel ikerazonos lettél halálodban. Igen, ridegen és ingerülten bánt veled az akkori művészetpolitika. Pedig már akkor is nagy festő voltál, ifjan és erősen. Egy temetés nem arra való, hogy elemezzük roppant méretű és roppant mennyiségű művedet, azt a festői világegyetemet, amit termeltetted izgalmaddal, szorgalmaddal és zsenialitásoddal. Hogy az időbeliséget számlázva egymásra halmozzuk működésed rétegeit, szakaszait, cikkelyeit, prizmáit és lángoló, lobogó kép-pikkelyeit, a rajzokat, karcokat és minden mást ami agyadból, látomásodból, Raffaello-gyönyörű ujjaidból, Caravaggio-ragyogású kezedből lett lét. Mert úgy tudtál festeni, ahogy az univerzumtól született a biológiai természet. Egy rózsalevél pórusai, szőrpíhéi, mint a szerelmes szavak. „Természetelvű festő vagyok”, mondtad mindig, meg azt, hogy „Degas volt az utolsó festő, utána kezdődött a romlás”. Én nem vitázom veled Halott. Utoljára, mikor új képeid mutattad nekem műtermedben, azt mondtam tréfásan: „Te ott végzed, ahol én elkezdtem!” Mert én a traktorról írtam verset költőifjúságomban, s a te munkáidban, mintha búcsúznál, ott volt a traktor, a teherautó, a szekér, a cséplőgép, a bicikli, szóval Kondoros, a szellemi és anyagi ősfá, aminek láthatatlan ágain ezek az ős-létezők, mint díszek, csillagszórók a karácsonyfán. Ott élt nyersen, sárgán, kéken a gyerekkor. Ami valóság, nemcsak emlék. Piros feledhetetlen jelenidő a múltban. Örök jóéjszakát Csernus Tibor, szellem-társ, megöregedett ifjúság! Lángelme voltál! Isten kiválasztottja!

---

* Elhangzott 2007. szeptember 14-én Párizsban, a montmartre-i temetőben.